

5. Логинова Е. А. Нарушения письма. Особенности их проявления и коррекции у младших школьников с задержкой психического развития: Учебное пособие / Под ред. Л. С. Волковой. – СПб.: ДЕТСТВО-ПРЕСС, 2004. – 208 с.
6. Логопедия: Учебник для студентов дефектол. фак. пед. вузов / Под ред. Л. С. Волковой, С.Н. Шаховской. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1998. – 680 с.
7. Максимишина С. А. Логопедическая работа по коррекции оптической дисграфии у младших школьников / С. Максимишина // Молодой ученый. – 2017. – №22. – С. 182-183.
8. Пічугіна Т. В. Рання діагностика дітей із дислексією та дисграфією (методичні рекомендації) / Т. Пічугіна // Дефектологія. – 1998. – № 1. – С. 6–12.
9. Хомякова С. Е. Коррекция оптической дисграфии в младших школьников (часть 2) / С. Хомякова // Школьная педагогика. – 2017. – №1. – С. 33-37.
10. Orlando Delgado González, Edilberto Díaz Reyes, Ileana Digurnay Durruthy. Caracterización de disgrafía en niños y niñas / Orlando Delgado González, Edilberto Díaz Reyes, Ileana Digurnay Durruthy // Rev Inf Cient. – 2016. – 95(6). – P. 883-892.

References

1. Bryanceva G. Realizaciya komp'yuternoyi pidtry`mky` innovacijny`x tehnologij korekciyi dy`sgrafij / G. Bryanceva, Ye. Dvbdnaya, G. Chemery`s // Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology. – 2017. – Vol. 5. – № 4.
2. Kornev A.N. Narusheniya chteniya i pis'ma u detej / A. Kornev. – SPb.: Rech', 2003. – 330 s.
3. Lazareva I. A. Problemi profilaktiki optichnoi disgrafii u ditej v umovah zagal'noosvitn'ogo navchal'nogo zakladu [Tekst] / I. A. Lazareva // Naukovij chasopis Nacional'nogo pedagogichnogo universitetu imeni M. P. Dragomanova. Seriya 19, Korekciyna pedagogika ta psihologiya : naukove vidannya / M-vo osviti i nauki Ukraïni, NPU im. M.P. Dragomanova. – Kiïv: NPU, 2008. – Vip. 9 : Do 175-richchya NPU imeni M.P. Dragomanova. – S. 65-68.
4. Lalaeva R. I. Logopedicheskaya rabota v korrekcionnyh klassah [Tekst] : metodicheskoe posobie dlya uchitelya-logopeda / R. I. Lalaeva. – Moskva : M.: Gumanit. izd. centr VLADOS, 2004. – 220 s.
5. Loginova E.A. Narusheniya pis'ma. Osobennosti ih proyavleniya i korekciyi u mladshih shkol'nikov s zaderzhkoj psihicheskogo razvitiya: Uchebnoe posobie / Pod red. L.S. Volkovoj. – SPb.: DETSTVO-PRESS, 2004. – 208 s.
6. Logopediya: Uchebnik dlya studentov defektol. fak. pед. вузов / Под ред. L.S. Volkovoj, S.N. SHahovskoj. – М.: Гуманит. изд. центр VLADOS, 1998. – 680 с.
7. Maksimishina S. A. Logopedicheskaya rabota po korekciyi opticheskoy disgrafii u mladshih shkol'nikov / S. Maksimishina // Molodoj uchenyj. – 2017. – №22. – S. 182-183.
8. Pichugina T. V. Rannya diagnosty`ka ditej iz dy`sleksiyej ta dy`sgrafiyej (metody`chni rekomendaciyi) / T. Pichugina // Defektologiya. – 1998. – # 1. – S. 6–12.
9. Homyakova S. E. Korekciya opticheskoy disgrafii v mladshih shkol'nikov (chast' 2) / S. Homyakova // SHkol'naya pedagogika. – 2017. – №1. – S. 33-37.
10. Orlando Delgado González, Edilberto Díaz Reyes, Ileana Digurnay Durruthy. Caracterización de disgrafía en niños y niñas / Orlando Delgado González, Edilberto Díaz Reyes, Ileana Digurnay Durruthy // Rev Inf Cient. – 2016. – 95(6). – P. 883-892.

УДК 372.851

DOI 10.31652/2415-7872-2020-61-18-23

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

Т. С. Білик

orcid.org/0000-0002-5975-7951

Н. С. Казьмірчук

orcid.org/0000-0003-4052-5883

У статті досліджено особливості організації проєктної діяльності на уроках математики з молодшими школярами. Проаналізовано психолого-педагогічну літературу з проблеми організації проєктної діяльності. З'ясовано сутність понять «метод проєктів», «навчальний проєкт», «проєктна технологія», «проєктна робота». Висвітлено специфіку організації проєктної діяльності на уроках математики та її роль у формуванні інтересу до вивчення цієї дисципліни. Наведено приклади тем проєктів, які можна використовувати з молодшими школярами на уроках математики в умовах нової української школи.

Ключові слова: проєкт, урок, математична компетентність, проєктна діяльність, початкова школа, молодші школярі, математичні вміння, математичні навички, задача, навчально-пізнавальні прийоми.

PECULIARITIES OF ORGANIZATION OF PROJECT ACTIVITIES OF YOUNGER PUPILS AT MATHEMATICAL LESSONS

T. Bilyk, N. Kazmirchuk

The peculiarities of organizing project activities in mathematics lessons with younger students are revealed in the article. Psychological and pedagogical literature on the problem of organization of project activity is analyzed. The concepts of "project method", "educational project", "project technology", "project work" are revealed. The specifics of the project activity in mathematics lessons and its role in the formation of interest in the study of mathematics are highlighted. Examples of project topics that can be used with younger students in math lessons are given. To use the project method in mathematics lessons in elementary school, you need to create a topic base of varying degrees of complexity. In terms of project objectives, it is necessary to take into account the individual features of cognitive activity of elementary school students. When working on a project, younger students should be given the opportunity to choose the topic of the project, the organizational form of its implementation (individual or group), the degree of complexity of the project activity. Creative projects are used to teach students new subjects and to reinforce appropriate mathematical skills. The project activity should be directed not so much at deepening of knowledge of students on a certain issue, but at gaining experience of independent performance of tasks, ability to formulate tasks and ask questions, to work in a team, to find non-standard and original solutions to a problem, to reveal their individual potential, to show creativity.

Keywords: project, lesson, mathematical competence, project activity, initial school, junior schoolchildren, mathematical abilities, mathematical skills, task, educational-cognitive receptions.

На сучасному етапі освітнього процесу в початковій школі виявляється недооцінка значення спілкування між учнями з метою покращення сприймання й розв'язування провідних задач та завдань на уроках математики. Саме тому необхідно під час викладання математики впроваджувати різноманітні форми та методи, що забезпечують всебічний розвиток особистості кожного школяра. Розв'язання цієї проблеми можливе за умови впровадження проєктної технології на уроках математики. Проєктна діяльність молодших школярів відповідає вимогам, які постають на сучасному етапі. Вона може бути застосована під час вивчення будь-якої шкільної дисципліни та особливо ефективною є на уроках, мета яких полягає у встановленні міжпредметних зв'язків. Тематика занять залежно від ситуації може бути різною. Її може пропонувати вчитель (відповідно до навчальної ситуації) або учні (орієнтуючись на власні інтереси).

Проблема проєктної діяльності як педагогічного явища з кінця ХХ століття стала предметом досліджень вітчизняних і зарубіжних учених (О. Анісімов, В. Беспалько, І. Бухтіярова, О. Гребеннікова, Ю. Громико, Є. Заір-Бек, Г. Ільїн, Н. Матяш, О. Прикот, В. Симоненко, В. Слободчиков, С. Ящук та ін.).

Аналіз педагогічної літератури (К. Баханов, Т. Башинська, В. Землянська, О. Онопрієнко, В. Тименко та багато інших) дав змогу виявити, що процес планування змісту та ходу впровадження технології організації проєктної діяльності в початковій школі доцільно здійснювати за такими етапами: організація, планування, реалізація та підсумок. Специфіку організації проєктної діяльності на уроках математики в початковій школі досліджували Т. Бондаренко, О. Онопрієнко, О. Тесленко, В. Пилипенко та інші.

Проблема практичного застосування проєктної діяльності на уроках математики з молодшими школярами залишається недостатньо розробленою, що зумовило вибір теми нашого дослідження. Також бракує науково-методичних джерел, які б докладно висвітлювали використання проєктної діяльності на уроках математики.

Метою статті є розкрити особливості організації проєктної діяльності на уроках математики в початковій школі.

У законі України «Про освіту», Державному стандарті початкової освіти завдання української освіти визначене як розвиток в учнів компетентностей, зокрема математичної. Математичну компетентність виокремлено як ключову через її суттєвий внесок у розвиток в учнів здатності розв'язувати проблеми за допомогою моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень [2].

Один із принципів Нової української школи – партнерство, у тому числі між школою та батьками. Батьки можуть створювати свої органи громадського самоврядування, а отже впливати на освітній та виховний процеси. Мета НУШ – виховати інноватора та громадянина, який вміє ухвалювати відповідальні рішення та дотримується прав людини [7].

Для підтримки в молодших школярів інтересу до математики, необхідно побудувати навчання на активній основі, через таку діяльність, що ґрунтується на особистісних інтересах. Такі можливості створює використання проєктно-дослідницького методу (Ю. Лимарева, Р. Михайлішин та інші). У науковій літературі розглянуто поняття «метод проєктів», «навчальний проєкт», «проєктна технологія», «проєктна робота». Аналіз наукових праць О. Онопрієнко, А. Хуторського, Є. Полат, А. Цимбалару та інших дає змогу визначити навчальний проєкт як певну організаційну форму роботи на уроці, спрямовану на розвиток навчальних умінь.

Проект на уроках математики – це певний комплекс завдань, які використовують не лише для ознайомлення з новою інформацією, але й як засіб контролю сформованості математичних умінь та навичок після вивченої теми. Він може бути спрямований на досягнення практичного результату діяльності (колаж, збірка текстів, віршів, малюнки, газети, виготовлені предмети тощо).

Як зазначає О. Онопрієнко, навчальний проект з математики доцільно організовувати, по-перше, для урізноманітнення діяльності учнів у разі їхнього успішного просування в засвоєнні основного змісту, по-друге, коли навчальна ситуація в класі актуалізувала проблему, прийнятну для розв'язання методом проектів [8].

На думку сучасних дослідників, учитель у проектній діяльності на уроці математики має допомагати учням під час пошуку інформації, координувати та контролювати весь процес (через недостатність теоретичних і практичних знань та вмінь у молодших школярів), підтримувати зворотній зв'язок. Як зазначає О. Тесленко, «метод проектів передбачає певну сукупність навчально-пізнавальних прийомів, що дає змогу розв'язувати задачі шляхом самостійних дій з обов'язковою презентацією отриманих результатів» [11].

О. Тесленко визначає вимоги щодо використання методу проектів, а саме:

- наявність значущої проблеми (задачі), для розв'язання якої необхідний дослідницький пошук;
- самостійна діяльність учнів;
- використання дослідницьких методів;
- оформлення результатів проектної роботи [11, с. 158].

У проектній діяльності молодших школярів можна виділити такі етапи, що відповідають навчальній діяльності:

- мотиваційний;
- організаційний;
- інформаційно-операційний;
- рефлексивно-оцінювальний.

Організація проектної діяльності на уроках математики в початковій школі передбачає орієнтування на теми різного ступеню складності. У тематиці проектних завдань необхідно враховувати індивідуальні особливості пізнавальної діяльності учнів початкової школи. Молодшим школярам під час роботи над проектом треба надати можливість вибрати тему проекту, організаційну форму її виконання (індивідуальну або групову), ступінь ускладненості проектної діяльності. Серед проектів, які вчитель початкових класів на уроці математики може запропонувати учням, є творчі та дослідницько-пошукові. Творчі проекти використовують під час навчання учнів нової теми та закріплення відповідних математичних умінь та навичок. Дослідницько-пошукові проекти використовують з метою формування математичних умінь, зокрема складання задач.

Навчальне проектування зорієнтоване передусім на самостійну діяльність учнів – індивідуальну, парну та групову, яку вони виконують упродовж визначеного часу. При цьому робота організовується в кілька етапів [9]:

I етап – організаційний. Повідомляють тему, форму проекту, завдання, план роботи. Усе це обговорюють у класі, учні вносять свої пропозиції.

II етап – підготовчий. Відбувається збір матеріалу, тобто звичайна робота з вивченням навчального матеріалу, із тренувальними вправами, з високим ступенем зацікавленості. Часто це пізнавальна робота.

III етап – проектна робота. Починається проектування «макета», опрацювання зібраної інформації, її коригування. На цьому етапі учні звертаються до довідників, словників, а також до вчителя для одержання додаткової інформації.

IV етап – оформлювальний. На цьому етапі відбувається остаточне оформлення об'єкта, малювання, розфарбовування або друкування.

V етап – презентація проекту. Завершальний урок з теми, на якому кожна група демонструє результат своєї діяльності.

VI етап – підбиття підсумків. Це аналіз виконаної роботи, з'ясування її переваг і недоліків, труднощів, само- і взаємооцінювання результатів, визначення побажань і планів на майбутнє. Помилки, яких можуть припуститися учні, учитель виправляє на 3–4 етапі.

Кожен етап потребує певного часу і має логічно закінчений зміст.

Наведемо приклади математичних проектів з учнями початкової школи.

Математичні проєкти

«Як легше вивчити таблицю множення?»	прикладний
«Математичні загадки»	прикладний
«Математика в казках»	пошуковий
«У магазині іграшок»	ігровий
«Математика в побуті»	пошуковий
«Грошові одиниці в Україні»	інформаційний
«Ілюстрування задач»	творчий
«Математика – цариця наук»	ігровий
«Відстань до Сонця у різних величинах»	дослідницький
«Шкільний календар»	прикладний
«Математичні цікавинки»	інформаційний
«Неймовірні одиниці вимірювання величин»	творчий

Пропонуємо вашій увазі творчий довготривалий проєкт «Мій власний внесок у математичну історію класу», який було організовано з учнями 3-Б класу ЗОШ I-III ступенів №5 Вінницької міської ради. Практичним результатом проєкту було створення колективного збірника цікавих задач.

Основним видом роботи під час проєкту було обрано складання аналогічної задачі. Складання задачі з метою виділення її математичної структури, оскільки саме це, а не сюжет або числові дані, характеризують її як аналогічну.

Проєкт був довготривалим (понад два місяці). Робота над проєктом здійснювалася в три етапи: підготовчий, основний та завершальний. Розглянемо докладніше особливості реалізації проєкту на кожному з етапів.

На підготовчому етапі було визначено мету, окреслено послідовність роботи, складено план. Проєкт виконувався групами. Кількісний склад кожної групи визначався на етапі планування та залежав від вибору теми, провідної проблеми, а також від бажання учнів об'єднуватися за інтересами. Учні об'єдналися в групи за темами задач, які вони самі запропонували. Теми-інтереси, які обрали учні: «Задачі про гроші» (3 учні); «Задачі про улюблених тварин» (6 учнів); «Фруктово-овочеві та солодкі задачі» (6 учнів); «Задачі про улюблених героїв із мультфільмів, фільмів та ігор» (5 учнів); «Жартівливі задачі» (6 учнів). Кожен учень отримав картку виконання проєкту. Вступна частина була зорієнтована на створення відповідного мотиваційного середовища та на активність третьокласників. Ознайомлення учнів з метою проєкту було здійснене за допомогою вступної бесіди.

На основному етапі проєкту було проведено низку групових і парних робіт зі складання задач. На цьому етапі кожна група оформлювала свій розділ збірника. Також було обрано капітана команди – учня, який зміг би взяти на себе відповідальність за виконання подальших завдань членами групи та презентацію результату їхньої спільної праці. Далі учні в групах працювали з картками, у яких вони визначили і записали план роботи над проєктом. Кожна картка містила низку завдань, які допомагали учням у складанні задач певних видів.

Наприклад, учні здійснювали аналіз поданої задачі: *«У скриньці лежало 290 перлин. Для намиста забрали 115 перлин. Скільки перлин залишилось у скриньці?»*. Зробивши висновок, що перлин стало менше, потрібно здійснювати дію віднімання. Об'єкт задачі – це перлини; відношення – стало менше. За прийомом аналогії формулюється судження про умову задачі. Отже, учні зробили висновок, що потрібно скласти задачу, у якій за аналогією до запропонованої буде здійснено дію віднімання.

Розглянемо на прикладі послідовність дій із навчання учнів складання складеної задачі за аналогією.

Майстер за 8 год виготовив 48 деталей, а учень за 4 год – 8 таких же деталей. У скільки разів більше деталей виготовляв за 1 год майстер, ніж учень?»

Учням потрібно було прочитати задачу, визначити її структуру за допомогою запитань та скласти короткий запис (*Про що задача? Що відомо про ...? Що ще відомо в задачі? Що треба знайти? Яким є шукане задачі?*).

За загальною схемою кожен учень складав свою задачу. Обговорювали окремо сюжет задачі, його відповідність реаліям (якщо це був не казковий сюжет) та добір числових даних, можливість виконати з ними дії. Було здійснено оцінку правильності та цікавості складених задач.

Наведемо приклади задач, складених учнями:

1. *Кондитер за 9 годин виготовляє 54 карамельних цукерки, а його учень за 7 годин – 21 цукерку. У скільки разів більше цукерок виготовляє кондитер, ніж його учень за 1 годину?*

2. *Ліновець за 9 хв ліниться 90 разів, а лініві вареники за 6 хв – 30 разів. У скільки разів більше ліниться ліновець, ніж вареники?*

Під час опрацювання задач молодші школярі вчилися чути кожного з членів групи, давати поради і просити про допомогу один одного, критично мислити та аналізувати виконані ними етапи роботи, знаходити спільне рішення, перевіряти правильність змісту задачі, підібраних числових даних.

У результаті такої роботи було спільно складено понад 100 задач, об'єднаних за темами: жартівливі задачі; задачі про улюблених героїв із мультфільмів, ігор; фруктові-овочеві задачі; задачі про улюблених тварин; задачі про гроші. На завершальному етапі роботи над проектом групи оформлювали збірник: створювали малюнки до окремих задач, ілюстрували свій розділ та збірник у цілому.

Рис.1. Приклади задач, складених учнями.

Висновки. Отже, метод проектів є потужним засобом розвитку математичної компетентності молодших школярів, оскільки під час його реалізації створюється творче середовище, у якому відбувається інтеграція та застосовуються набуті учнями математичні знання, уміння й навички. Уроки математики з використанням проектною діяльністю дуже подобаються учням початкової школи. Саме на них учні вчать не тільки застосовувати уміння й навички, а й активно включаються в пізнавальну та творчу діяльність, вчать застосовувати математичні знання на практиці.

Література

1. Демченко О. П. Проблеми використання проектною технології у навчально-виховній роботі з молодшими школярами / О. П. Демченко // збірник наукових праць БДПУ. – Педагогічні науки. – № 2. – Бердянськ : БДПУ, 2009. – С. 61-70.
2. Державний стандарт початкової освіти // Учитель початкової школи. – 2018. – № 4. – С. 1-16.
3. Імбер В. І., Карук І. В., Колеснік К. А. Використання інформаційно-комунікаційних технологій під час застосування освітніх ситуацій у процесі групової діяльності з дітьми дошкільного віку / В. І. Імбер, І. В. Карук, К. А. Колеснік // International scientific conference «Modernization of educational system: world trends and national peculiarities»: Conference Proceedings, February 23rd. Kaunas: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2018. – С. 138-140.
4. Казьмірчук Н. С., Голюк О. А., Гайдукевич А. Використання проектних технологій на уроках математики у початковій школі / Н. Казьмірчук, О. Голюк, А. Гайдукевич // Молодий вчений. – 2019. – № 5.2(69.2) – С.132-136
5. Лапшина І. М. Нетрадиційні форми організації роботи з батьками молодших школярів / І. Лапшина, Н. Сінкевич / Матеріали XII міжнародної науково-методичної конференції «Формування патріотизму та полікультурної компетентності майбутніх фахівців гуманітарно-педагогічного профілю» / Студентський науковий вісник Барського гуманітарно-педагогічного коледжу імені Михайла Грушевського: Серія: Педагогіка, психологія та фахові методики. – Вип. 6. – Бар: ВЦ БГПК, 2015. – С. 16-19.
6. Микичур Т. С. Проблема гуманно-ціннісного виховання дітей у педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського / Т. С. Микичур // Реалізація ідей В. О. Сухомлинського в практиці роботи сучасної початкової школи: Збірник матеріалів регіональних педагогічних читань. – Вінниця: ВДПУ ім. М.Коцюбинського, 2012. – Вип.8. – С. 128-129.
7. Нова українська школа. URL: <https://osvita.vmr.gov.ua/nova-ukrainska-shkola>
8. Онопрієнко О. В. Проекти на уроках математики : вивчення математичних понять і закономірностей у проектній діяльності / О. В. Онопрієнко // Учитель початкової школи. – 2017. – № 2. – С. 7-9.
9. Метод проектів. Основні методологічні поняття / Кугут І. А., Меркушева Н. Ю. Режим доступу: <http://www.shkola.net.ua/view.php?doc=56.1294851310911849>
10. Стахова І. А. Особливості становлення цілісної картини світу в дітей шестирічного віку / І. А. Стахова // Молодий вчений. – 2019. – №5.2 (69.2) – С.162-165.

11. Тесленко О. П. Організація дослідницької діяльності учнів на уроках математики засобами новітніх освітніх технологій / О. Тесленко // Досвід дослідження актуальних проблем викладання математики у сучасній школі : матеріали обласної науково-практичної Інтернет-конференції. – Черкаси : Вид-во ОІПОПП, 2014. – С. 156-160.
12. Шикиринська О. Проблемний підхід у формуванні математичної компетентності майбутніх учителів початкової школи / О. Шикиринська, В. Вишківська, Н. Родюк // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 17. Теорія і практика навчання та виховання. – Вип.30: збірник наукових праць. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. – С.212-216.

References

- Demchenko O. P. Problemy vykorystannia proektnoi tekhnologii u navchalno-vykhovnii roboti z molodshymy shkoliaramy / O. P. Demchenko // zbirnyk naukovykh prats BPDFU. – Pedagogichni nauky. – # 2. – Berdiansk : BDFU, 2009. – S. 61-70.
- Derzhavnyi standart pochatkovoї osvity // Uchytel pochatkovoї shkoly. – 2018. – # 4. – S. 1-16.
- Imber V. I., Karuk I. V., Kolesnik K. A. Vykorystannia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnologii pid chas zastosuvannia osvitytnykh situatsii u protsesi hrupovoї diialnosti z ditmy doshkilnoho viku / V. I. Imber, I. V. Karuk, K. A. Kolesnik // International scientific conference «Modernization of educational system: world trends and national peculiarities»: Conference Proceedings, February 23rd. Kaunas: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2018. – S. 138-140.
- Kazmirchuk N. S., Holiuk O. A., Haidukevych A. Vykorystannia proektnykh tekhnologii na urokakh matematyky u pochatkovii shkoli / N. Kazmirchuk, O. Holiuk, A. Haidukevych // Molodyi vchenyi. – 2019. – # 5.2(69.2) – S.132-136
- Lapshyna I. M. Netradytsiini formy orhanizatsii roboty z batkamy molodshykh shkoliariv / I. Lapshyna, N. Sinkevych / Materialy KhII mizhnarodnoi naukovo-metodychnoi konferentsii «Formuvannia patriotyzmu ta polikulturnoi kompetentnosti maibutnykh fakhivtsiv humanitarno-pedahohichnoho profilu» / Studentskyi naukovyi visnyk Barskoho humanitarno-pedahohichnoho koledzhu imeni Mykhaila Hrushevskoho: Serii: Pedagogika, psykholohiia ta fakhovi metodyky. – Vyp. 6. – Bar: VTs BHPK, 2015. – S. 16-19.
- Mykychur T. S. Problema humanno-tsinnisnoho vykhovannia ditei u pedahohichnii spadshchyni V. O. Sukhomlynskoho / T. S. Mykychur // Realizatsiia idei B. O. Sukhomlynskoho v praktytsi roboty suchasnoi pochatkovoї shkoly: Zbirnyk materialiv rehionalnykh pedahohichnykh chytan. – Vinnytsia: VDFU im. M.Kotsiubynskoho, 2012. – Vyp.8. – S. 128-129.
- Nova ukrainska shkola. URL: <https://osvita.vmr.gov.ua/nova-ukrainska-shkola>
- Onopriienko O. V. Proekty na urokakh matematyky : vyvchennia matematychnykh poniat i zakonmironosti u proektnii diialnosti / O. V. Onopriienko // Uchytel pochatkovoї shkoly. – 2017. – # 2. – S. 7-9.
- Metod proektiv. Osnovni metodolohichni poniattia / Kuhut Y. A., Merkusheva N. Yu. Rezhym dostupu: <http://www.shkola.net.ua/view.php?doc=56.1294851310911849>
- Stakhova I. A. Osoblyvosti stanovlennia tsilisnoi kartyny svitu v ditei shestyrichnoho viku / I. A. Stakhova // Molodyi vchenyi. – 2019. – #5.2 (69.2) – S.162-165.
- Teslenko O. P. Orhanizatsiia doslidnytskoi diialnosti uchniv na urokakh matematyky zasobamy novitnykh osvitytnykh tekhnologii / O. Teslenko // Dosvid doslidzhennia aktualnykh problem vykladannia matematyky u suchasnii shkoli : materialy oblasnoi naukovo-praktychnoi Internet-konferentsii. – Cherkasy : Vyd-vo OIPOPP, 2014. – S. 156-160.
- Shykyrynska O. Problemy pidkhid u formuvanni matematychnoi kompetentnosti maibutnykh uchyteliv pochatkovoї shkoly / O. Shykyrynska, V. Vyshkivska, N. Rodiuk // Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Dragomanova. Serii 17. Teoriia i praktyka navchannia ta vykhovannia. – Vyp.30: zbirnyk naukovykh prats. – K.: Vyd-vo NPU imeni M. P. Dragomanova, 2019. – S.212-216.

УДК 373.31

DOI 10.31652/2415-7872-2020-61-23-30

ТЕАТР ПРИРОДИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

О. В. Жовнич

orcid.org/0000-0001-6430-7341

Н. С. Казьмірчук

orcid.org/0000-0003-4052-5883

І. А. Стахова

orcid.org/0000-0002-8942-6248

У статті здійснено дефінітивний аналіз поняття «soft skills» та виокремлено такі основні поняття: емоційний інтелект, креативність, управління інформацією, презентація себе та раціональне використання часу. Обґрунтовано необхідність розвитку soft skills для особистості ще з молодшого шкільного віку. Після театралізованого дійства було проведено контрольний експеримент, результати якого дають змогу стверджувати, що театралізована